

Balfogás

EÖRSI ISTVÁN

Amikor Oskar Maria Graf német író értesült arról, hogy művei nem szerepelnek az elégetendő könyvek listáján, kétségbeesett levelet írt Goebbels illetékes hivatalának. „Miért feledkeztek meg rólam – kérdezte –, mivel érdemeltem ki, hogy úgy bánjanak velem, mint egy közönséges hazudozóval?” Ilyesfajta szégyen fogott el, amikor elolvastam azt az elmondhatatlan valamit, amit Bayer Zsolt főtanácsadó bocsátott ki magából a Népszabadság december 30-i számának tizedik oldalára. Vajon mit követtem el, hogy kihagyott azok sorából, akiknek nem létező gondolatmenete valamelyik pontján a bokájába mart? A lap egyik vezető munkatársa azután megnyugtatót: a nekem szánt piszok az ő közbenjárására maradt ki a cikkből. A főtanácsadó azt az érvet használta ellenem, amit harminc év óta alkalmaznak a mindenkori hatalom pojacái: hogy csapnivaló író vagyok.

Néhány nappal korábban a Napi Magyarország főszerkesztő-helyettese feltehetően egy MaNcs-beli cikkemre reagált ezen a módon. Ebben megírtam, hogy a Napi Magyarország egyik számának első oldalán az egyik cikk fölött ez a felirat pompázott: Eörsi hazudik. Mellette Eörsi Mátyás fényképe, a következő aláírással: „Hazudik és gyáva”. Azt állítottam, hogy ilyen első oldalas cím és képaláírás a Lajtától nyugatra pusztán szakmai okból is elképzelhetetlen. Erre cáfolatképpen megkaptam az obligát esztétikai minősítést, továbbá Eörsi Mátyás kurta jellemzését, hogy felfogjam végre: ilyen unokaöcs birtokában nincs jogom írni. Ugyanez a cikk Vásárhelyi Mária egyik remekbe szabott médiaelemzését is úgy utasította el, hogy egyetlen szót sem vesztegetett az általa kifogásolt írás cáfolatára. Ráadásul azt állította, hogy bőrnünk: krokodilbőr, majd vigasztalóan hozzátette, hogy ennek örülni kell, mert krokodilbőrből pompás cipő készíthető. Mennyire tapintatos a főszerkesztő-helyettes úr, hiszen mondhatta volna azt is, hogy kiváló lámpaernyőt lehetne a bőrnünkéből csinálni, de ő lelki finomságból csak cipőt készítené belőle.

A főtanácsadó úr és a főszerkesztő-helyettes úr gunyoros hangvétele ellen éppen nekem nem lehet kifogásom. Csak-hogy az ő gyűlölködő dühük mögül hiányzik a gondolatmenet. Indulatuk ugyanis nem a témából nő ki, hanem eleve adva van, és csak tárgyat keres magának. Tökéletesen üres, távirányítású indulat ez, ezért szökdécsel önkényesen. A főtanácsadó úr esetében a helyzetet tovább rontja, hogy haragos dolgozatából kivicsorog a bukott diák túlbuzgó bizonykodása. Meg szeretne felelni, hogy az osztályfőnök úr megpaskolja végre a pofikáját. Holott aki szatírárt ír, annak nem szabad gondolnia semmilyen osztályfőnök úrra. Annak tudnia kell, hogy csak az a düh elégülhet ki, amely élvezetet merít egy valóságos ellentmondás feltárásából.

A különbség a két dolgozat között abban rejlik, hogy a főszerkesztő-helyettes úré ott jelent meg, ahová való, a főtanácsos úré pedig – ejnye-bejnye! – a Népszabadságban. A Népszabadság – nem először – félreérti a sajtószabadság etikáját. Ahol sajtószabadság van, ott minden törvénybe nem ütköző nézet megjelenhet. Mindegyik – de nem mindenhol! A lapok becsapják olvasóközönségüket, ha szellemiségükkel összeegyeztethetetlen indulatoknak adnak otthont. „Ők és mi tényleg nem élünk egy világban” – írta a főtanácsadó úr. A Népszabadság szerkesztői nem tudnak olvasni, ha nem értik, mit jelent ez a mondat. Az olvasók jelentős része azonban tud olvasni, és megrémül az elébe tálalt szellemi csemegetől.

A Népszabadságnak ez a közlési politikája feleslegessé teszi Pokol Béla sajtófojtogató elgondolásait. A jelenlegi és jövőbeli főtanácsadók, tanácsadók és segédtanácsadók elfoglalják a legolvasottabb magyar napilap legolvasottabb oldalát. Nem kell helyreigazítási manőverekkel besompolyogniuk a demokratikus elkötelezettségű újságok hasábjaira. Orbán és Stumpf urak meghirdették a sajtó vonatkozásában a pozitív diszkrimináció elvét, vagyis azt, hogy állami kényszerintézkedésekkel és az adófizetők pénzén támogatni kell a meglehetősen lecsúszott jobboldali lapokat, a baloldali újságok rovására. Szerintem a Népszabadságnak egyetlen ponton segítenie kellene ezt a pártállami ihletésű politikát. A pozitív diszkrimináció elvét a harcos jobboldal legtündibündibb publicistáira kellene alkalmaznia, még azokra is, akik történetesen egyeztetni tudják az alanyt az állítmánnal. Hadd menjenek vissza oda, ahonnan jöttek, hadd diszkriminálják pozitívan a saját lapjaikat, illetéknéppen mozdítván elő a sajtóviszonyok kívánatos egyensúlyát.

Eörsi István